

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O KAZALIŠTIMA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, rujan 2013.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KAZALIŠTIMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4., a u vezi s člankom 69. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 - pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU PREDLOŽENIM ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

1. Ocjena stanja

U provedbi Zakona o kazalištima (Narodne novine, broj 71/2006), od njegova donošenja 2006. godine do danas, uočene su određene poteškoće i neusklađenosti s posebnim propisima, koje se ovim zakonskim prijedlogom nastoje otkloniti.

Naime, od 1991. godine nije mijenjan utvrđeni status za četiri nacionalna kazališta u Republici Hrvatskoj (Hrvatsko narodno kazalište u Zagrebu, Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku, Hrvatsko narodno kazalište u Splitu, Hrvatsko narodno kazalište Ivana pl. Zajca u Rijeci), koja su osnovana radi teritorijalne ravnomjernosti i regionalne zastupljenosti u obavljanju kazališne djelatnosti na određenoj profesionalnoj i umjetničkoj razini. Ova su kazališta svojim djelovanjem nesumnjivo opravdala razloge uvrštavanja u navedenu kategoriju nacionalnih kazališta, te su u svojem organizacijskom, kadrovskom i profesionalnom djelovanju ostvarila određeni razvojni doseg. U svrhu daljnjeg razvoja kazališne djelatnosti u kontekstu zadovoljavanja teritorijalne ravnomjernosti i regionalne zastupljenosti potrebno je navedeni status priznati i Hrvatskom narodnom kazalištu u Varaždinu. Promjenom misije i vizije, organizacijske strukture i umjetničkim ojačavanjem repertoara, Hrvatsko narodno kazalište u Varaždinu zadovoljava uvjete dobivanja statusa nacionalnog kazališta. Svojim umjetničkim i kreativnim potencijalom ono već ostvaruje programe dramske i glazbeno-scenske umjetnosti na najvišoj izvedbenoj razini kao kulturno središte od iznimnog regionalnog i nacionalnog značenja. Prijedlog za utvrđenje ovoga statusa podnio je Grad Varaždin i samo Hrvatsko narodno kazalište u Varaždinu.

Važećim Zakonom o kazalištima, u članku 25. stavku 1., propisana je procedura izbora i imenovanja intendanta Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu, na način da ga imenuje i razrješava Vlada Republike Hrvatske na zajednički prijedlog ministra kulture i gradonačelnika Grada Zagreba, po prethodno pribavljenom mišljenju kazališnog vijeća. Zakonske odredbe i dosadašnja praksa u postupku izbora intendantata ne daju potpuno rješenje, te stoga Zakon nije funkcionalan. Naime, ova se procedura, s obzirom na složenost uvjetovanu zajedničkim prijedlogom dvaju tijela, pokazala neučinkovitom u slučaju različitih stajališta. U tom smislu predložene su izmjene koje rješavaju prethodno iznesenu nedorečenost u provedbi postupka imenovanja intendantata Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu, te se predlaže postupak u kojem intendantata Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu imenuje i razrješava Vlada Republike Hrvatske na zajednički prijedlog ministra

kulture i gradonačelnika Grada Zagreba, s time da, ako se ne postigne zajednički prijedlog, intendanta ovoga Kazališta imenuje i razrješava Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra kulture, a imajući u vidu da je Hrvatsko narodno kazalište u Zagrebu nacionalno kazalište kojemu je većinski suosnivač Republika Hrvatska.

Nadalje, člankom 31. stavkom 1. Zakona propisan je sastav kazališnih vijeća kojim se predviđa zastupljenost kazališnih umjetnika u tom tijelu. Međutim, člankom 163. Zakona o radu (Narodne novine, br. 149/2009, 61/2011, 82/2012 i 73/2013) propisano je da jedan član tijela upravljanja ustanove mora biti predstavnik svih radnika. Imajući u vidu navedeno, predloženim izmjenama Zakona uzeta je u obzir i ova zakonska obveza, kako bi se osigurala zastupljenost svih radnika u kazališnom vijeću. Osim navedenoga, također je potrebno, vodeći računa o stvarnim zadaćama kazališnog vijeća u funkcioniranju javnih kazališta i javnih kazališnih družina, dodatno urediti ovlasti ovoga tijela. S obzirom da se javna kazališta i javne kazališne družine mogu osnivati kao javne ustanove, njihov se rad mora uskladiti i sa Zakonom o ustanovama (Narodne novine, br. 76/93, 29/97, 47/99 i 35/2008), koji predviđa da ustanova ima program rada i razvoja ustanove, financijski plan i godišnji obračun. U tom smislu predlaže se izmijeniti odredbu članka 32. Zakona o kazalištima, na način da se utvrdi ovlast kazališnog vijeća da donosi ove akte na prijedlog intendanta, odnosno ravnatelja. Također, predlaže se propisati da se kazališno vijeće može konstituirati kada je imenovana većina njegovih članova, kako bi se osiguralo funkcioniranje ovoga tijela u slučaju da neki od članova ne budu imenovani u primjerenom roku.

Predložene izmjene i dopune Zakona o kazalištima zadovoljavaju trenutačne potrebe rješavanja nastalih poteškoća u primjeni Zakona, a daljnje njegove promjene mogu se očekivati nakon izmjena drugih propisa iz područja kulture, koje se planiraju provesti u narednom razdoblju.

2. Osnovna pitanja koja se uređuju predloženim zakonom

Predloženim zakonom uređuju se sljedeća pitanja:

- određuje se da Hrvatsko narodno kazalište u Varaždinu dobiva status nacionalnog kazališta;
- određuje se da intendanta Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu imenuje i razrješava Vlada Republike Hrvatske na zajednički prijedlog ministra kulture i gradonačelnika Grada Zagreba, s time da, ako se ne utvrdi zajednički prijedlog u roku od 7 dana od dana podnošenja pisanog zahtjeva ministra kulture ili gradonačelnika Grada Zagreba radi utvrđivanja zajedničkog prijedloga, intendanta Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu imenuje i razrješava Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra kulture. Na isti način se imenuje i razrješava vršitelj dužnosti intendanta toga Kazališta, bez provođenja javnog natječaja;
- određuje se sastav kazališnog vijeća javnog kazališta i javne kazališne družine, na način da imaju pet ili sedam članova, od kojih većinu imenuje predstavničko tijelo osnivača iz reda uglednih umjetnika i radnika u kulturi, koji nisu državni službenici ureda državne uprave u županiji na čijem području kazalište djeluje, odnosno gradskog ureda nadležnog za poslove kulture, najmanje jedan član bira se iz redova kazališnih umjetnika, a jedan iz redova svih zaposlenika;
- određuje se da se kazališno vijeće može konstituirati kada je imenovana većina članova kazališnog vijeća;
- propisuju se ovlasti kazališnog vijeća;

- prijelaznom se odredbom propisuje da su javna kazališta i javne kazališne družine dužne u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona uskladiti svoj rad i statut te druge opće akte s odredbama ovoga zakona;
- određuje se prijelaznom odredbom da će se svi postupci započeti prema odredbama Zakona o kazalištima (Narodne novine, broj 71/2006) dovršiti prema odredbama ovoga zakona;
- završnom odredbom propisuje se da ovaj zakon stupa na snagu prvoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

3. Posljedice koje će donošenjem zakona proisteći

Donošenjem ovoga zakona:

- Hrvatsko narodno kazalište u Varaždinu dobiva status nacionalnog kazališta,
- pojednostavit će se i precizirati postupak izbora i imenovanja intendanta Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu,
- osigurat će se zastupljenost svih radnika u kazališnom vijeću,
- dodatno će se urediti ovlasti kazališnog vijeća.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno članku 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 81/2013) predlaže se donošenje ovoga zakona po hitnom postupku i njegovo stupanje na snagu prvoga dana od dana objave u Narodnim novinama, kako bi se s obzirom na objektivne okolnosti i poteškoće vezane uz upravljanje Hrvatskim narodnim kazalištem u Zagrebu, koje su proistekle iz nedorečenosti odredbi važećeg Zakona o kazalištima, što prije osiguralo zakonito upravljanje i funkcioniranje ove javne ustanove od nacionalnog značenja.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KAZALIŠTIMA

Članak 1.

U Zakonu o kazalištima (Narodne novine, broj 71/2006), u članku 20. stavku 1. iza podstavka 4. briše se točka i stavlja zarez, te se dodaje podstavak 5. koji glasi:

"- Hrvatsko narodno kazalište u Varaždinu."

Članak 2.

U članku 25. stavak 1. mijenja se i glasi:

"Intendanta Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu imenuje i razrješava Vlada Republike Hrvatske na zajednički prijedlog ministra kulture i gradonačelnika Grada Zagreba. Ako se ne utvrdi zajednički prijedlog u roku od 7 dana od dana podnošenja pisanog zahtjeva ministra kulture ili gradonačelnika Grada Zagreba radi utvrđivanja zajedničkog prijedloga, intendant Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu imenuje i razrješava Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra kulture. Imenovanje i razrješavanje vršitelja dužnosti intendant Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu obavlja se na isti način, bez provođenja javnog natječaja."

Članak 3.

U članku 31. stavak 1. mijenja se i glasi:

"Kazališno vijeće javnog kazališta i javne kazališne družine ima pet ili sedam članova od kojih većinu imenuje predstavničko tijelo osnivača iz reda uglednih umjetnika i radnika u kulturi, koji nisu državni službenici ureda državne uprave u županiji na čijem području kazalište djeluje, odnosno gradskog ureda nadležnog za poslove kulture, najmanje jedan član bira se iz redova kazališnih umjetnika, a jedan iz redova svih zaposlenika. Ako članu vijeća iz reda kazališnih umjetnika, odnosno zaposlenika prestane rad, prestaje mu i članstvo u vijeću."

Iza stavka 7. dodaje se stavak 8. koji glasi:

"Kazališno vijeće može se konstituirati kada je imenovana većina članova kazališnog vijeća."

Članak 4.

Članak 32. mijenja se i glasi:

"Kazališno vijeće:

- na prijedlog intendant, odnosno ravnatelja usvaja godišnji program rada i razvoja javnog kazališta, odnosno javne kazališne družine, koji mora biti sukladan s osnovnim programskim i financijskim okvirom iz članka 27. stavka 3. ovoga Zakona,
- na prijedlog intendant, odnosno ravnatelja usvaja financijski plan,
- na prijedlog intendant, odnosno ravnatelja usvaja godišnji obračun te plan nabave,
- prati ostvarivanje programa te njegovo financijsko i kadrovska izvršavanje,
- razmatra i usvaja programska i financijska izvješća intendant odnosno ravnatelja,
- na prijedlog intendant, odnosno ravnatelja, donosi statut uz suglasnost osnivača odnosno osnivača s većinskim udjelom i druge opće akte kazališta odnosno kazališne družine,
- obavlja i druge poslove određene zakonom, aktom o osnivanju i statutom."

Prijelazne i završne odredbe

Članak 5.

Javna kazališta i javne kazališne družine dužne su u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona uskladiti svoj rad i statut, te druge opće akte s odredbama ovoga Zakona.

Članak 6.

Postupci započeti prema odredbama Zakona o kazalištima (Narodne novine, broj 71/2006), dovršit će se prema odredbama ovoga Zakona.

Članak 7.

Ovaj Zakon stupa na snagu prvoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Člankom 1. mijenja se članak 20. stavak 1. Zakona, te se propisuje da Hrvatsko narodno kazalište u Varaždinu dobiva status nacionalnog kazališta.

Člankom 2. mijenja se članak 25. stavak 1. Zakona, te se određuje da intendant Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu imenuje i razrješava Vlada Republike Hrvatske na zajednički prijedlog ministra kulture i gradonačelnika Grada Zagreba. Ako se ne utvrdi zajednički prijedlog u roku od 7 dana od dana podnošenja pisanog zahtjeva ministra kulture ili gradonačelnika Grada Zagreba radi utvrđivanja zajedničkog prijedloga, intendant Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu imenuje i razrješava Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra kulture. Imenovanje i razrješenje vršitelja dužnosti intendant Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu obavlja se na isti način, bez provođenja javnog natječaja.

Člankom 3. mijenja se članak 31. stavak 1. Zakona, na način da se propisuje sastav kazališnog vijeća javnog kazališta i javne kazališne družine. Kazališno vijeće ima pet ili sedam članova od kojih većinu imenuje predstavničko tijelo osnivača iz reda uglednih umjetnika i radnika u kulturi, koji nisu državni službenici ureda državne uprave u županiji na čijem području kazalište djeluje, odnosno gradskog ureda nadležnog za poslove kulture, najmanje jedan član bira se iz redova kazališnih umjetnika, a jedan iz redova svih zaposlenika. Ako članu vijeća iz reda kazališnih umjetnika, odnosno zaposlenika prestane rad, prestaje mu i članstvo u vijeću. Iza stavka 7. dodaje se stavak 8. kojim se propisuje da se kazališno vijeće može konstituirati kada je imenovana većina članova kazališnog vijeća.

Člankom 4. mijenja se članak 32. Zakona, na način da se propisuje da kazališno vijeće javnog kazališta i javne kazališne družine na prijedlog intendant, odnosno ravnatelja usvaja godišnji program rada i razvoja javnog kazališta, odnosno javne kazališne družine, koji mora biti sukladan s osnovnim programskim i financijskim okvirom iz članka 27. stavka 3. Zakona, na prijedlog intendant, odnosno ravnatelja usvaja financijski plan, godišnji obračun te plan nabave, prati ostvarivanje programa te njegovo financijsko i kadrovsko izvršavanje, razmatra i usvaja programska i financijska izvješća intendant, odnosno ravnatelja, na prijedlog intendant, odnosno ravnatelja, donosi statut uz suglasnost osnivača odnosno osnivača s većinskim udjelom i druge opće akte kazališta odnosno kazališne družine, te obavlja i druge poslove određene zakonom, aktom o osnivanju i statutom.

Člankom 5. utvrđuje se rok od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona u kojem javna kazališta i javne kazališne družine trebaju uskladiti svoj rad i statut te druge opće akte s odredbama ovoga Zakona.

Člankom 6. propisuje se da će se svi postupci započeti prema odredbama Zakona o kazalištima (Narodne novine, broj 71/2006) dovršiti prema odredbama ovoga Zakona, a imajući u vidu da se ovim Zakonom na drugačiji način uređuje imenovanje tijela javnih kazališta i javnih kazališnih družina. S obzirom na važnost i značenje javnih kazališta, potrebno je izbor njihovih tijela obaviti u skladu s ovim Zakonom, posebno imajući u vidu drugačije uređeni sastav kazališnog vijeća u kojem moraju biti zastupljeni svi zaposlenici tih ustanova.

Člankom 7. uređuje se dan stupanja na snagu ovoga Zakona.

**TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU,
ODNOSNO DOPUNJUJU**

Članak 20.

Nacionalna kazališta su:

- Hrvatsko narodno kazalište u Zagrebu,
- Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku,
- Hrvatsko narodno kazalište Split,
- Hrvatsko narodno kazalište Ivana pl. Zajca Rijeka.

U sastavu Hrvatskoga narodnog kazališta Ivana pl. Zajca Rijeka djeluje Talijanska drama. Djelovanje Talijanske drame pobliže se uređuje statutom Hrvatskoga narodnog kazališta Ivana pl. Zajca Rijeka.

Članak 25.

Intendanta Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu imenuje i razrješava Vlada Republike Hrvatske na zajednički prijedlog ministra kulture i gradonačelnika Grada Zagreba po prethodno pribavljenom mišljenju kazališnog vijeća.

Intendanta nacionalne kazališne družine imenuje i razrješava Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra kulture po prethodno pribavljenom mišljenju kazališnog vijeća.

Intendanta nacionalnog kazališta, na prijedlog kazališnog vijeća, imenuje i razrješava predstavničko tijelo osnivača, a potvrđuje ministar kulture.

Ako ministar kulture ne potvrdi akt o imenovanju ili razrješanju intendanta u roku od 60 dana, računajući od dana dostave akta na potvrdu, smatrat će se da je potvrda dana.

Ravnatelja javnog kazališta i javne kazališne družine čiji su osnivači županije, Grad Zagreb, gradovi i općine imenuje i razrješava predstavničko tijelo osnivača na prijedlog kazališnog vijeća.

Članak 31.

Kazališno vijeće javnog kazališta i javne kazališne družine imaju tri, pet ili sedam članova od kojih većinu imenuje predstavničko tijelo osnivača iz reda uglednih umjetnika i radnika u kulturi, koji nisu djelatnici županijskog ureda državne uprave nadležnog za poslove kulture županije na čijem području kazalište djeluje, odnosno gradskog ureda nadležnog za poslove kulture, a ostale članove iz svojih redova biraju kazališni umjetnici. Ako članu vijeća iz reda kazališnih umjetnika prestane rad, prestaje mu i članstvo u vijeću.

Članove kazališnog vijeća kazališta i kazališne družine kojoj je osnivač Republika Hrvatska, sukladno stavku 1. ovoga članka, imenuje ministar kulture.

Broj članova kazališnog vijeća kazališta i kazališne družine koja ima više osnivača mora biti razmjeran osnivačkim udjelima, odnosno utvrđen osnivačkim aktom, statutom i međusobnim ugovorom osnivača iz članka 18. ovoga Zakona.

Način imenovanja, izbora i razrješenja članova kazališnog vijeća, uređuju se aktom o osnivanju i statutom.

Mandat članova kazališnog vijeća je četiri godine.

Za vrijeme trajanja mandata vanjski član kazališnog vijeća ne može umjetnički djelovati u tom kazalištu.

Članovi kazališnog vijeća imaju pravo na novčanu naknadu za svoj rad u visini koju odredi osnivač i koja se isplaćuje na teret osnivača.

Članak 32.

Kazališno vijeće:

- na prijedlog intendanta, odnosno ravnatelja potvrđuje godišnji program rada kazališta, odnosno kazališne družine, koji mora biti sukladan s osnovnim programskim i financijskim okvirom iz članka 27. stavka 3. ovoga Zakona,
- prati ostvarivanje programa te njegovo financijsko i kadrovsko izvršavanje,
- razmatra i usvaja programska i financijska izvješća intendanta odnosno ravnatelja,
- na prijedlog intendanta, odnosno ravnatelja, donosi statut i druge opće akte kazališta odnosno kazališne družine,
- obavlja i druge poslove određene zakonom, aktom o osnivanju i statutom.

**Prilog: Izvešće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom
javnošću**